

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kfv.VII.37.459/2020/6.

A tanács tagjai: Dr. Magyarfalvi Katalin
a tanács elnöke

. Kulisity Mária
előadó bíró
Mészárosné dr. Szabó Judit
bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

A felperes képviselője: Központi Rendőr Szakszervezet
(címe)

ügyintéző: ... kamarai jogtanácsos

Az alperes: alperes neve
(alperes címe)

Az alperes képviselője: ... kamarai jogtanácsos

A per tárgya: illetmény különbözet megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Fővárosi Törvényszék 8.Kf.650.029/2020/6.

Az elsőfokú bíróság határozatának száma:

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 68.K.32.104/2019/8.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 8.Kf.650.029/2020/6. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 68.K.32.104/2019/8. számú ítéletét a fellebbezéssel nem támadott, a 264.381 (kétszázhatvannégyezer-háromszáznyolcvanegy) forint túlszolgálati díjazás különbözetére vonatkozó alperesi marasztalásra vonatkozó rész érintése nélkül hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A Kúria a felek elsőfokú eljárásban felmerült költségét 30.000 (harmincezer) - 30.000 (harmincezer) forintban, a másodfokú eljárásban felmerült költségét 15.000 (tizenötezer) - 15.000 (tizenötezer) forintban, a felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét 10.000 (tízezer) forintban, az elsőfokú bírósági eljárás illetékét 52.600 (ötvenkettőezer-hatszáz) forintban, a fellebbezési eljárás illetékét 70.200 (hetvenezer-kétszáz) forintban, a felülvizsgálati eljárás illetékét 87.700 (nyolcvanhétezer-hétszáz) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] A felperes az alperes állományában teljesített szolgálatot hivatásos szolgálati jogviszonyban, járőr beosztásban. Az alperes a felperes 2013. január 1-től megállapított illetményéről kiadott parancsban az illetményalap 100%-ában meghatározott, 38.650 forint összegű különleges bevetési pótlékát 2012. december 31-i hatállyal megszüntette, egyben tájékoztatta, hogy illetménye - 33.609 forint összegű - eltérítésére a 2012. évi munkájának értékelése alapján kerül sor. A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (rég. Hszt.) 101. § (4) bekezdésére hivatkozással kiadott parancs alapján a felperes összes illetménye - az illetményeltérítés és a beosztási illetmény alapján megállapított illetménykiegészítés figyelembevételével - 2013. január 1-től nem csökkent, változatlan összegű maradt. A felperes teljesítményéről értékelés nem készült; az illetményeltérítés címén megállapított összeget az alperes 2015. június 30-ig értékelés elvégzése nélkül folyamatosan biztosította.
- [2] Az alperes 2014. október 10. napján kelt parancsával a felperes részére 2014. július 1-jei hatállyal eseti gépjárművezetői pótlékra való jogosultságot állapított meg 5.025 forint összegben. A felperes a gépjárművezetői pótlékot ezt követően rendszeresen kapta.
- [3] Az alperes a 2015. július 1-jén hatályba lépett a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (Hszt.) 351. §-a alapján elkészített, a felperes 2015. július 1-től hatályos besorolásáról rendelkező állományparancsban a Hszt. 352. § b) pont szerinti korábbi rendszeres díjazás megállapításakor a 2013. január 1-től folyósított illetményeltérítést és a gépjárművezetői pótlékot figyelmen kívül hagyta.
- [4] A felperes 2019. március 5. napján szolgálati panaszt terjesztett elő, melyben elmaradt illetmény különbözet és túlmunka díjazás különbözet megfizetését kérte. Ebben sérelmezte, hogy az alperes a 2015. július 1-jei besoroláskor a korábbi rendszeres díjazás szerinti illetményét hibásan állapította meg, mert abba nem számította be sem az illetményeltérítést, sem a gépjárművezetői pótlékot. A helyes számításra figyelemmel túlmunka díjazás különbözetet is igényelt. Az Országos Rendőr-főkapitány a panaszt elutasította. A határozat indokolása szerint a felperes a különleges bevetési pótlékra való jogosultsága 2013. január 1-től történt megszüntetésével összefüggésben illetményeltérítésre,

kompenzációra nem volt jogosult. A Hszt. 352. § b) pont 1. alpontja értelmében a korábbi rendszeres díjazás meghatározásakor a régi Hszt. 101. § (4) bekezdés szerinti 2015. évi illetményeltérítést nem lehet figyelembe venni. A korábbi eseti gépjárművezetői pótlék állandó illetményelemként való figyelembevételére sincs lehetőség, mert a pótlék folyósítására kizárólag abban az esetben kerülhetett sor, ha az adott hónapban az érintett igazolhatóan vezetett szolgálati gépjárművet.

A felperes keresete és az alperes védirata

- [5] A felperes keresetében a 2016. február 1. és 2018. december 31. közötti időszakra „halmazatban” 612.730 forint illetményeltérítés és gépjárművezetői pótlék beszámításának elmulasztása folytán jelentkező illetmény különbözetet, valamint 264.381 forint túlmunka díjazás különbözet megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozásképpen előadta, hogy a megszüntetett bevetési pótlék kompenzációjaként 2013. január 1-től 2015. június 30-ig biztosított illetményeltérítést a Hszt. 352. § b) pont szerinti korábbi rendszeres díjazás összegébe be kellett volna számítani. Hangsúlyozta, hogy az illetmény eltérítéséről az alperes teljesítményértékelés elkészítése nélkül, az összes illetmény csökkenésének elkerülése érdekében rendelkezett, a Főosztályon dolgozók ennek megfelelően a beosztási illetményüktől függően részesültek eltérítésben, amelynek mértéke esetében meghaladta a régi Hszt. által engedélyezett 30%-ot (37,8%). A gépjárművezetői pótléka a rendszeres díjazás összegébe beszámít, mivel 2015. január és június között minden hónapban megkapta a gépjárművezetői pótlékat. Az illetmény különbözet folytán a túlmunkát is magasabb távolléti díjjal kellett volna megfizetni, ezért túlmunka díjazás különbözetet is érvényesített.
- [6] Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a gépjárművezetői pótlék eseti jelleggel került a felperes részére megállapításra, így nincs lehetőség annak a korábbi rendszeres díjazás elemeként történő rögzítésére.

Az első- és a másodfokú bíróság ítélete

- [7] Az elsőfokú bíróság az alperest elmaradt illetmény különbözet címén 612.730 forintban, túlszolgálat megváltásának díjkülönbözeteként 264.381 forintban marasztalta.
- [8] Az ítélet indokolása szerint a felek között nem volt vitás, hogy a különleges bevetési pótlék folyósítására 2013. január 1-től a BMr. rendelkezése alapján nem kerülhetett sor, az alperes azonban az ennek összegével egyező összeget illetményeltérítésként a következő években is biztosította, amelynek következményeként a felperes illetménye változatlan maradt. A felperes illetményét nem teljesítményértékelés alapján térítették el, ilyen nem készült. Az

új Hszt. 352. § b) pont 1. alpontja az illetményeltérítést kizárja a korábbi rendszeres díjazásként figyelembe vehető illetményelemek köréből, ezt azonban kizárólag a régi Hszt. 101. § (4) bekezdés szerinti teljesítményértékelés alapján történt eltérítés esetében teszi. A felperes illetménye eltérítésére nem teljesítményértékelés alapján került sor, ezért az alperes az új Hszt. 352. § b) pont 1. alpontja téves értelmezésével hagyta figyelmen kívül az eltérítést a felperes illetménye megállapításakor.

- [9] Az elsőfokú bíróság a gépjárművezetői pótlék kapcsán megállapította, hogy a korábbi Hszt. és a végrehajtására kiadott 140/1996. (VIII. 31.) Korm. rendelet a gépjárművezetői pótlék között különbséget a szerint nem tett, hogy rendszeres vagy eseti jelleggel kerül-e sor annak kifizetésére. A per eldöntése során annak volt jelentősége, hogy a felperes a gépjárművezetői pótléket rendszeresen kapta, ezért annak összegét az alperesnek a felperes Hszt. 351. § (1) bekezdés szerinti besorolásakor a Hszt. 352. §-a alapján figyelembe kellett volna venni.
- [10] A megítélt illetmény különbözet folytán a felperes távolléti díja is emelkedett, ezért jogosult túlszolgálat díjazás különbözetére.
- [11] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokainál fogva helybenhagyta. Az ítéleti érvelés szerint az illetményeltérítéséről a parancsnok mérlegelési jogkörben döntött, az illetmény részévé tette a korábban vezetői döntés alapján rendszeresen folyósított különleges bevetési pótlék helyett biztosított összeget, ami ezáltal nem minősülhet jogalap nélküli juttatásnak. Hangsúlyozta a másodfokú bíróság, hogy az alperes a fellebbezésében egyáltalán nem tért ki a gépjárművezetői pótlék be nem számítására és az abból eredő követelésre, tehát azt nem támadta, mint ahogy a túlmunka díjazásának összeagszerűségét és számítási metodikáját sem vitatta.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [12] A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte a Hszt. 352. § b) pontja és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (4)-(5) bekezdéseinek megsértésére hivatkozva.
- [13] Az alperes - a Hszt. 352. § b) pontja, a régi Hszt. 99. § (2) bekezdése, 101. § (4) bekezdése, 102. § (2) bekezdése és 103/B. §-a felhívásával - kiemelte, hogy az illetmény elemeit, illetve azokat az eseteket, amikor a hivatásos állományban szolgálatot teljesítő személy illetménye eltéríthető, a régi Hszt. taxatív és eltérést nem engedően sorolta fel. A felperes szervezetátalakítás keretében, 2013. február 1-től megvalósult áthelyezésével kapcsolatban megállapítható, hogy az átvevő szervezet szervezeti szintje illetménykiegészítés szempontjából nem volt alacsonyabb, ezért a régi Hszt. 103/B. §-a nem volt alkalmazható. Az átszervezést

követően a felperes beosztási illetménye sem csökkent, így a régi Hszt. 102. § (2) bekezdése sem volt alkalmazható. A fentiekből következően az alperes az átszervezést követően kizárólag teljesítményértékelés alapján növelhette meg a felperes illetményét, ami nem függött attól, hogy készült-e ténylegesen teljesítményértékelés.

- [14] Az alperes - az ítéletben foglaltakkal szemben - nem „alapilletményesíthette” a különleges bevetési pótlék összegét, kiváltképp, hogy a felperes a szervezeti korszerűsítést követően nem látott el ilyen pótléokra jogosító feladatokat. Amennyiben elfogadható az az okfejtés, hogy az illetmény eltérítésére nem teljesítményértékelés alapján került sor, úgy az alperes arról a régi Hszt. rendelkezéseivel ellentétesen, jogalap hiányában rendelkezett, mivel az illetmény növelésére, eltérítésére a régi Hszt. más rendelkezései nem adtak lehetőséget. Mindezek miatt az alperes az új Hszt. hatályba lépésekor nem vehette figyelembe a korábban jogalap nélkül folyósított összeget.
- [15] Az alperes a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdésének sérelme körében arra hivatkozott, hogy hiányos másodfokú bíróság ítéletének indokolása a tekintetben, hogy amennyiben - álláspontja szerint - nem történt teljesítményértékelés, akkor az alperes milyen, a Hszt.-ben szabályozott jogcímen fizetett a felperesnek 2015. június 30. napjáig havi 33.609 forintot és azt milyen jogcímen kellett volna beszámítani a felperes új Hszt. hatálybalépésekor megállapított illetményébe.
- [16] Az alperes kérte, hogy a Kúria - azonos tárgyban folyamatban lévő ügyek nagyobb számára és a „megosztott” ítélkezési gyakorlatra tekintettel - intézkedjen jogegységi eljárás lefolytatásáról.
- [17] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében - helyes indokai alapján - a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Hivatkozásképpen előadta, hogy az alperes felülvizsgálati kérelme nem felel meg a követelményeknek, nem jelöli meg pontosan, hogy mely formában és milyen módon, pontosan mely részben kéri a hatályon kívül helyezést és a jogegységi határozat meghozatalát. Az a körülmény, hogy az alperes a döntés indokaival nem ért egyet nem jelenti a Pp. 346. § (4) bekezdése megsértését. Az intézkedés attól, hogy a régi Hszt. nevesíti a teljesítményértékelés alapján történő illetményeltérítés szabályait, nem vált jogalap nélkülivé, azt egyedi, bár több személyt azonos mértékben érintő vezetői döntésként kell elfogadni. Az pedig teljesen egyértelmű, hogy a munkáltató az illetményeltérítést a parancsokban megállapított beosztási illetmény részévé tette.
- [18] Hangsúlyozta, hogy az alperes a gépjárművezetői pótlék be nem számításából eredő 240.692 forint illetmény különbözetet sem a fellebbezésben, sem a felülvizsgálati eljárásban nem támadta.
- [19] Az alperes a jogegységi eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmét nem támasztotta alá megfelelően: a jelen üggyel azonos tárgyban indult perekben az eljáró bíróságok gyakorlata egységes, a másodfokú bíróságok a beszámítási igény tekintetében kivétel nélkül

a felperesi álláspontot fogadták el és csupán az ítéleti indokolások módosultak annak megfelelően, hogy az alperes később a jogalap nélküliségre is hivatkozott.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [20] A felülvizsgálati kérelem megalapozott.
- [21] A Kúria a jogerős ítéletet kizárólag a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között vizsgálta felül [Kp. 115. § (2) bekezdés, 108. § (1) bekezdés].
- [22] A Kúria azonos tényállású ügyekben, azonos tartalmú felülvizsgálati kérelmek elbírálása során - az alábbiak szerint - már állást foglalt a Hszt. 352. § b) pontja helyes alkalmazásáról (Kfv.VII.38.374/2019/6., Kfv.VII.38.334/2019/4., Kfv.VII.38.421/2019/6., stb.).
Megállapította, hogy a hivatásos állomány tagjának illetményét a 2013. január 1. és 2015. június 30. közötti időszakban a régi Hszt. IX. fejezetében szereplő rendelkezések alapján kellett meghatározni. Az illetmény beosztási illetményből, rendfokozati illetményből, illetménykiegészítésből, szolgálati időpótlékból, valamint a régi Hszt. által meghatározott feltételek fennállása esetén illetménypótlékból állt; az alapilletményt a beosztási és a rendfokozati illetmény együttes összege képezte [99. § (2) bekezdés].
- [23] A beosztási illetmény megállapításához a hivatásos állomány tagját rendfokozata alapján I. vagy II. besorolási osztályba, azon belül a beosztási szintekhez igazodóan beosztási kategóriákba kellett besorolni, a beosztási kategórián belül pedig, az adott beosztásban eltöltött szolgálati idő tartama függvényében meg kellett állapítani az irányadó fizetési fokozatot is [100. § (1)-(2) bekezdés]. A beosztási illetmény összegét a fizetési fokozatokhoz tartozó, a törvény mellékletében meghatározott szorzószámok és a köztisztviselőkre vonatkozó illetményalap szorzata alapján kellett megállapítani [100. § (4) bekezdés].
- [24] A fenti szabályok alapján megállapított besorolás szerinti beosztási illetmény eltérítésére, annak magasabb, vagy alacsonyabb összegben való megállapítására a törvényhozó az állományilletékes parancsnokok számára a Hszt. 101. § (4) bekezdésében, az ott meghatározott keretek között biztosított jogosultságot: a rendelkezés alapján a parancsnok a beosztási illetményt „a meghatározott személyi juttatások előirányzatán belül a tárgyévet megelőző év teljesítményértékelés alapján” legfeljebb 30%-kal magasabban, illetve 20%-kal alacsonyabban állapíthatta meg. A teljesítményértékelést a Hszt. hatálya alá tartozók esetében a 82-83. §-ok és más jogszabályok [pl. a közszolgálati egyéni teljesítményértékelésről szóló 10/2013. (I.21.) Korm. rendelet] alapján kellett elvégezni.
- [25] Különleges bevetési pótlék megállapítására különlegesen veszélyes szolgálati feladatok ellentételezése érdekében, és az ilyen feladatok végrehajtásához szükséges folyamatos intenzív felkészülés

ösztönzésére kerülhetett sor „kizárólag az ilyen jellegű tevékenységet közvetlenül ellátó állomány részére” [Kr. 50. § (1)-(2) bekezdés]; a pótlék a rendőr-főkapitányságok jogszabályban meghatározott egységeinél arra „jogosító tevékenységet közvetlenül ellátó” személyeknek volt megállapítható [BMr. 11. melléklet 3. pont].

[26] A jelen felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint a felperes 2013. január 1-jétől nem volt jogosult különleges bevetési pótléokra, ám az annak megfelelő összeget az alperes illetményeltérítés címén - a beosztási illetmény részeként - megállapította és folyósította a továbbiakban is annak érdekében, hogy a felperes illetménye ne csökkenjen. Az erre vonatkozó első parancsban még szerepelt az illetményeltérítés alapjául a teljesítményértékelésre történő hivatkozás, az ezt követő okiratokban azonban az már feltüntetésre nem került. Illetményeltérítés alapjául szolgáló teljesítményértékelés ténylegesen egyik évben sem készült és a felperes részére folyósított összeg meghaladta azt az összeget, amit a törvény megengedett a teljesítményértékelésen alapuló illetményeltérítés esetében. A fentiek alapján megállapítható, hogy a felperes illetményének eltérítésére a Hszt. 101. § (4) bekezdésével ellentétesen került sor.

[27] A Kúria a fent megjelölt ítéleteiben egyetértett az alperes azon hivatkozásával, hogy a Hszt. 352. § b) pontjában szabályozott korábbi rendszeres díjazást a régi Hszt. felsorolt rendelkezései alapján kellett meghatározni és azzal is, hogy a felperes részére 2013. január 1-től megállapított illetményeltérítést a munkáltatói jogkör gyakorlója ezen időponttól és a későbbi években sem tehetette a beosztási illetmény részévé. Az illetmény összetevőit a régi Hszt. 99. § (2) bekezdése sorolta fel, az illetményeltérítés nem képezett ide tartozó, önálló jogcímű illetményelemet. A besorolás szerinti beosztási illetmény meghatározása objektív kritériumokon alapult, annak eltérítésére csak a tárgyévi munka értékelésének eredményeként kerülhetett sor. A régi Hszt. 101. § (4) bekezdésében a törvényhozó a hivatásos állomány tagját megillető illetmény meghatározásában annyiban valóban önálló döntési jogkört biztosított a munkáltatónak, hogy az előző évi munkateljesítményt, az elvégzett munka minőségét és mennyiségét - annak mérése eredményeként - a beosztási illetmény eltérítésével ellentételezhette. Az a körülmény azonban, hogy ezt az eltérítést a besorolás szerinti beosztási illetmény százalékos mértékéhez igazítva rendelte meghatározni, nem jelenti azt, hogy az e címen megállapított összeg a beosztási illetmény részévé vált volna, amelyre a felperes 2013-tól kezdve - teljesítményértékelés elvégzésétől függetlenül - folyamatosan jogosult lett volna. A felperes - az eljáró bíróságok álláspontjával ellentétben - nem vált jogosulttá az illetményeltérítés címén juttatott összegre annak folytán, hogy azt az alperes a beosztási illetménybe ténylegesen beszámította, vagyis a Hszt. 99. §-a alapján

megállapított besorolási illetményhez hozzáadta.

- [28] A régi Hszt. IX. fejezete illetményrendszerre vonatkozó szabályozásában nem található olyan rendelkezés, amely az alperes illetmény megállapítása tárgyában rendelkezni jogosult vezetőjét a beosztási illetmény perbeli módon történt eltérítésére a hivatásos állomány tagja által elvégzett munka értékelése nélkül jogosította volna fel. Nem volt a régi Hszt.-nek olyan rendelkezése sem, amelyből levezethető lenne az állományilletékes parancsnok, vagy más vezető arra vonatkozó felhatalmazása, hogy valamely munkatevékenység tényleges ellátásához, feladatvégzéshez, különleges munkakörülményekhez rendelt pótlék - jogalkotói rendelkezés, illetve a feladatok, körülmények változása folytán történt - megszűnése esetén a kieső illetményelem „helyettesítéséről” a beosztási illetmény eltérítésével, vagy más illetményelem biztosításával saját hatáskörben rendelkezzen. Az alperes megalapozatlanul, egyebekben a saját érvelésével is ellentétesen hivatkozott arra, hogy a felperes illetményét attól függetlenül megnövelhette, hogy nem készített teljesítményértékelést, az eltérítés feltételül a régi Hszt. 101. § (4) bekezdésében előírt értékelés elkészítése nem volt mellőzhető.
- [29] A Kúria az EBH2009.2082. számon közzétett határozatában kimondta: a szolgálati viszony az állam és a hivatásos állomány tagja között létrejött különleges jogviszony, amelyben mindkét felet a sajátos szolgálati körülményeknek megfelelő, a törvényben és más jogszabályokban meghatározott jogosultságok illetik és kötelezettségek terhelik. A szolgálati viszonyra vonatkozó szabályok ezért alapvetően kógensek, ami miatt nincs lehetőség elérő, a hivatásos állomány tagja részére kedvezőbb megállapodás megkötésére úgy, ahogyan arra a munkaviszonyban foglalkoztatott munkavállalók esetében a Munka Törvénykönyve lehetőséget ad.
- [30] A Kúria korábban rámutatott arra is, hogy a régi Hszt.-ben szabályozott illetményrendszer kifejezi a szolgálati beosztáshoz kapcsolódó felelősséget, a hivatásos szolgálattal járó többletkötelezettséget, a rendvédelmi szerv szervezetrendszerében a szervezeti szintek (helyi, területi, országos) közötti különbséget, továbbá az illetménypótlékok útján honorált többletteljesítményt. A hivatásos állomány tagjaira vonatkozó jogszabályi rendelkezések kógensek (EBH2010.2259.). A Kúria rögzítette azt is, hogy a kógens rendelkezések nem értelmezhetők kiterjesztően (EBH2016.M.11.), kógens törvényi rendelkezés alkalmazásakor nem lehet az érdemi döntést analógiára alapozni (BH2016.250.). A jogalkotó hatáskörébe tartozik annak eldöntése, hogy megteremt-e valamely juttatást a munkavállaló részére, és az is, hogy azt milyen feltételek előírásával teszi (BH2015.79.).
- [31] A régi Hszt. - a 2015. július 15-én hatályba lépett Hszt.-vel egyebekben azonosan - kógens szabályozást tartalmaz, kógens jogszabályi rendelkezésektől a felek megállapodása és a munkáltató egyoldalú nyilatkozata sem térhet el. A régi Hszt. kimondta, hogy

semmis az a jognyilatkozat, vagy annak az a része, amely szolgálati viszonyra vonatkozó szabályba vagy egyébként jogszabályba ütközik; a semmisséget hivatalból kell figyelembe venni [9. § (1)-(2) bekezdés]; részben érvénytelen jognyilatkozat helyett a szolgálati viszonyra vonatkozó szabályt kell alkalmazni, kivéve ha a felek az érvénytelen rész nélkül nem állapodtak volna meg [10. § (2) bekezdés].

- [32] A Kúria az azonos tárgyú ügyekben hozott ítéleteiben rögzítette azt is, hogy jogalkotói döntés következtében megszűnt illetményelemek pótlásáról a munkáltató, jogszabályban foglalt, kifejezett ez irányú felhatalmazás hiányában érvényesen nem rendelkezhet, eltérő rendeltetésű és feltételrendszerű díjazási jogcímet - ahogyan arra a jelen ügyben sor került -, nem alkalmazhat. A régi Hszt.-ben a törvényhozó szabályozta azt, hogy a hivatásos állomány tagjának milyen esetekben nem csökkenhet az illetménye. A régi Hszt. 102. § (2) bekezdése a beosztási illetmény csökkenését tiltja, a korábban - a régi Hszt., a Kr. és a BMr. rendelkezései alapján - biztosított különleges bevetési pótlék megvonásával azonban a felperesnek nem a beosztási illetménye, hanem az összes illetménye csökkent. A Hszt. 103/B. §-a kompenzációs illetménykiegészítés biztosítását illetménykiegészítés csökkenését eredményező szervezeti átalakítás esetére írja elő, a megszüntetett illetménypótlék miatt kiesett díjazás kompenzálására e rendelkezés sem alkalmazható. A jogalkotó az illetménypótlékre való jogosultság elvesztésének perbeli esetére ilyen szabályozást nem alkotott.
- [33] A Kúria a határozataiban kiemelte, hogy az illetmény különbözet tárgyában folyamatban lévő, azonos tényállású perek tárgyát nem a 2013. január 1. és 2015. június 30. közötti időszakra kifizetett illetményeltérítés visszafizetése képezi, a jogvitában a bíróságoknak arról kell döntenük, hogy a Hszt. 2015. július 1-jei hatályba lépésével elvégzendő besoroláskor, az ekkor megállapítandó illetménybe be kell-e számítani olyan illetményelemet, amelyet az alperes korábban a régi Hszt. 101. § (4) bekezdésébe ütközően, illetve jogszabályi felhatalmazás nélkül állapított meg. A jogszabályba ütköző, ekként érvénytelennek minősülő munkáltatói intézkedésre, függetlenül attól, hogy az intézkedés a 2013. január 1. és 2015. június 30. közötti időszakban hatályosult (annak alapján a felperes részére illetményeltérítést fizettek), jogosultságot alapítani nem lehet, a 2015. július 1-től járó illetmény meghatározásakor annak figyelembe vétele nem kérhető.
- [34] Az eljáró bíróságok a fentiekkel ellentétes jogértelmezés eredményeként jutottak arra a következtetésre, hogy az alperesnek a Hszt. által elrendelt besoroláskor a 352. § b) pontban szabályozott korábbi rendszeres díjazás összegébe bele kellett volna számítani az illetményeltérítést, ami miatt a felperes jogosult a keresettel érvényesített illetmény különbözetre. A 2013. január 1-től illetményeltérítés címen megállapított és kifizetett összegek a kifizetés tényétől sem váltak a beosztási illetmény részévé, a megszüntetett pótlék „alapilletményesítéséről” a parancsnok saját

hatáskörben, mérlegelés jogkörben nem rendelkezhetett.

- [35] Az alperes megalapozatlanul hivatkozott a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdése megsértésére. A Kúria korábban, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény indokolási kötelezettséget szabályozó 221. § (1) bekezdése megsértésének vizsgálata kapcsán már rámutatott: az a kérdés, hogy a bíróság a perben vitás kérdések eldöntése szempontjából releváns jogszabályokat helyesen értelmezte, az ügyre vonatkoztatva helyesen alkalmazta-e, a Pp. 221. § (1) bekezdése alapján nem dönthető el, az ítélet tartalmi követelményeit, az indokolási kötelezettség kereteit meghatározó rendelkezésre hivatkozás nem teremt lehetőséget arra, hogy a Kúria a jogerős ítéletet a perben felmerült valamennyi vitás kérdésben felülvizsgálja (Mfv.III.10.260/2019/5.). Ez a megállapítás a jelen perben, a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdései alkalmazása során is irányadó.
- [36] A jogerős ítélet tartalmazza a megállapított tényeket, a felek kérelmeit, főbb érveit, a bíróság döntését, az alkalmazott jogszabályokat és azokat az indokokat, amelyekből kitűnik, hogy a másodfokú bíróság az alperes érveit miért nem tartotta helytállónak. A perben a felek között jogkérdésben volt vita, amelyet az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás adatai, a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján el lehetett bírálni. A másodfokú bíróság az indokolási kötelezettségének a szükséges mértékben eleget tett; az indokolási kötelezettség megsértését nem lehet megállapítani azon az alapon, hogy a fél a támadott ítéletben szereplő érvekkel, jogértelmezéssel nem ért egyet.
- [37] Az alperes által felhozott okok alapján jogegységi eljárási indítványozásának - a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 32-33. §-aiban foglalt - feltételei nem állnak fenn, a kért eljárás kezdeményezésének az ügyben nincs helye.
- [38] A Kúria megállapította, hogy az eljáró bíróságok a felperes azon kereseti kérelme megalapozottságáról, amelyben az illetményeltérítés rendszeres díjazásba való beszámítását, annak alapján illetmény különbözet megfizetését kérte, a Hszt. 352. § b) pontja megsértésével foglaltak állást. A felperes az illetmény eltérítésre vonatkozó részében jogszabályba ütköző, részlegesen érvénytelen munkáltatói intézkedésre nem alapíthatott jogosultságot. Az annak alapján megállapított és kifizetett, ekként jogalap nélkülinek minősülő összegnek a Hszt. 352. § b) pont szerinti korábbi rendszeres díjazásba való beszámítására, a Hszt. szerinti besorolásnál történő figyelembe vételére, illetmény különbözet megfizetésére a felperes nem tarthat igényt.
- [39] Az alperes a fellebbezésében nem tette vitássá, hogy a felperes a gépjárművezetői pótlék beszámításával kapcsolatban illetmény különbözetre, valamint túlmunka díjazás különbözetre jogosult, így az elsőfokú bíróság ítélete ebben a körben nem képezte a másodfokú bíróság vizsgálatának és a Kúria előtti felülvizsgálati eljárásnak

a tárgyat sem. A felperes keresetében az illetményeltérítésből és a gépjárművezetői pótlék beszámításának elmaradásából származó illetmény különbözet iránti követelése összegét együttesen határozta meg 612.730 forintban, amely összeget az elsőfokú bíróság elmaradt illetmény különbözet címén megítélt. Az elsőfokú bíróság eljárása során, téves jogi álláspontja folytán nem tisztázta, hogy a felperes milyen összeget követel illetményeltérítés beszámításának elmaradásából és milyen összeget gépjárművezetői pótlék beszámításának elmaradásából származó illetmény különbözet címén, ezért a Kúriának nem volt lehetősége megváltoztató határozat meghozatalára. Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet, valamint az elsőfokú ítéletet, annak az alperest 264.381 forint túlszolgálati díjazás különbözet címén marasztaló rendelkezése érintése nélkül - a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával - hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

- [40] Az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak tisztáznia kell a különböző jogcímenek, így az illetmény eltérítésen alapuló illetmény különbözet és a gépjárművezetői pótlék címén előterjesztett kereseti kérelmek összecszerűségét. Ezt követően a kereseti kérelem jogalapja körében a Kúria fentebb írt iránymutatása figyelembe vételével kell az érdemi döntést meghoznia.

Záró rész

- [41] Az alperes a felülvizsgálati eljárásban költségigényt nem terjesztett elő, a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 81. § (5) bekezdésében előírt költségfelszámítást nem csatolt, ezért az alperes felülvizsgálati költségéről a Kúria a Pp. 82. § (3) bekezdése alapján a határozathozatalt mellőzte. Kúria a felek perköltségét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján határozta meg. A Kúria a perköltséget, és az első- és a másodfokú bírósági, valamint a felülvizsgálati eljárás illetékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. § (2) bekezdés, 46. § (1) bekezdése, 50. § (1) bekezdés alkalmazásával csak megállapította, annak viseléséről a bíróságnak kell a megismételt eljárásban döntenie.
- [42] A végzés elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.
- [43] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése által alkalmazni rendelt Kp. 114. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2020. október 5.

Dr. Magyarfalvi Katalin s. k. a tanács elnöke, Dr. Kulisity Mária s. k. előadó bíró, Mészárosné dr. Szabó Judit s. k. bíró